

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De Simonia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

carum cœmeteriis negotiationes, & præcipuè nundinarum, ac fori cujuscunque tumultus. 6. Damnatur negotiatio quæ fit cum fraude, dolo, violentiâ, aut quolibet damno civium, vel Reip. secundum ea, quæ dixi Dub. præced. 7. illicita, & injusta fieri potest ratione pretii. Quamvis mercatoribus plus liceat exigere pro mercibus quàm ipsi dederint, propter laborem, & expensas itinerum, non licet tamen immoderatum pretium exigere. Faciunt etiam nonnulli inutiles, & minus necessarias expensas, quarum non est habenda ratio. Hic cynosurâ Justitiæ opus, ad quam nos virtutis amor, & DEI timor remittit. De negotiationis utilitate, necessitate, usu, & abusu plura eleganter tradunt, Petr. Tholos. l. 4. de Rep. c. 7. Adamus Contzen l. Polit. c. 10. Tanner. D. 4. q. 7. Dub. 2. De vitiiis mercatorum Alv. Pelaus l. 2. art. 42. Toletus l. 8. c. 47. & seq. Antonin par. 2. tit. 1. c. 17. & 18. Silvest. V. negotium, negotiatio. Armilla cod. num. 1.

S. III.

De Simonia.

I. Nomen à Simone Mago est, qui Actor. cap. 8. gratiam & dona supernaturalia DEI pecunia emere nisus est. c. qui studet 1. quest. 1. & c. Salvator. 1. q. 3. Definitionem Glossæ communiter recipiunt DD. *simonia est studiosa voluntas emendi, vel vendendi temporali pretio aliquid spirituale, aut spirituali annexum.* Dicitur 1. studiosa voluntas, id est, deliberata, ad excludendum motus animi indeliberatos. Per voluntatem intellige actionem, ne potentia vel habitus existimetur definita. 2. Emendi, & vendendi quibus verbis comprehenditur omnis contractus onerosus, sive sit emptio, sive permutatio, sive locatio, omnisque pactio tacita, vel

expressa. c. in ordinando de Simon. 3. pretio temporali. In hoc enim consistit propriè Simonia, quòd res spiritualis, vel spirituali annexa pretio temporali æstimetur. Nam si res spiritualis pro spirituali, aut etiam temporalis non uti pretium, sed in eleemolynam detur, non erit Simonia: imò ejusmodi oblationes commendantur in c. ad Apostolicam hoc tr. v. Suarez Tom. I. de Relig. l. 4. c. 1. Pallavicinus l. 4. de just. c. 8. Porro, quid spirituale hic vocetur, non facile est definire, ut Navar. fatetur c. 23. num. 99. deinde ex Panorm. & S. Thom in 4. D. 25. definit esse donum supernaturale à Deo datum ad animarum salutem: vel aliquid aliud institutum supernaturaliter ab eodem ad eam efficiendam: vel ab Ecclesiastica potestate supernaturali, & gratis sibi data ad conficiendum illud, & gratis dandum. Hæc definitio videtur sumpta ex c. Gratia. c. qui studet c. quam pio l. q. 1. & à Navar. fusius declaratur loco cit. Unde colligitur, non unius generis res spirituales esse. Aliquæ enim secundum suam essentiam tales sunt, ut gratia gratum faciens, virtutes infusæ, dona Spiritus Sancti, gratiæ gratis datæ. 1. Cor. 12. ad Ephes. 4. Adde charitatem, potestatem ordinis, ac jurisdictionem. Aliæ sunt spirituales secundum causam, ut Sacramenta sacrificium, & Sacramentalia, oleum sacrum, chrisma, aqua benedicta, agni DEI, & similia. Denique, aliæ secundum effectum, ut operationes, & exercitia, quæ alicui spirituali, aut supernaturali dono conveniunt, ut prophetisare, administrare Sacramenta, miracula patrare, dispensare, & commutare vota, & similia. Quæ annexa sunt spiritualibus, habent se ad illa, vel antecedenter, vel

vel concomitanter, vel cōsequenter. Antecedenter, ut prāvīa & præsupsita ad per se ordinata ac spiritualia à Christo instituta, ut vasa sacra, vestes sacrae, calices, campanae, benedictio templi, cōsecratio, id genus alia, quae ad sacrificiū Missae referuntur. Simile est jus patronatus, quia præsupsionitur præsentioni ad beneficia: & Jus sepulturae, quia per illud sepultus acquirit multa bona spiritualia à Christo instituta. *c. cum in Ecclesia hoc tit.* Concomitanter, ut omnis labor, & actio, quae in functionibus spiritualibus, sive administratione Sacramentorum consistit. Ubi distinguere oportet laborem extrinsecum administrationi, & intrinsecū, qui est ipsa cōsecratio Sacramentorum. Pro illo nihil peccatur aliquid accipiendo, secus in altero est, cuius dignitas nullo temporali pretio aestimari potest, & si ex pacto aliquid detur, Simonia est. *S. Th. in 4. D. 26. q. 3. art. 2. Dur. q. 3. n. 10. Caiet. V. Simonia Silv. & Armill. eod. Vall. l. 5. tit. 3. §. 2. Silv. q. 9. Sotus l. 9. q. 6. art. 1. Less. c. 35. D. 1. Laym. l. 4. tract. 10. c. ult. s. 4. Sanchez. l. 2. Conf. l. 2. c. 3. Dub. 1.*

II. Simonia duplex est. Juris divini una, altera humani, seu Ecclesiastici. *Glo. in c. cum pridem de pactis.* Nam sacrilegium quoque ita dividitur, & Ecclesia statueri potest ut res, quae ex natura sua vendibilis est, non sit vendibilis propter cōnexionem, & relationem, quam habet cum spirituali, licet non addat novam aliquam cōsecrationem, aut sanctitatem. *c. quastum c. cum olim de rer. permat.* Hujus generis est illa quae committitur in venditione beneficiorum, quoad partem temporalem, seu fructus, quam partem Ecclesia constituit non esse vendibilem ratione

divini officii, à quo ex instituto Ecclesiae dependet. Idem fit in quibusdam officiis minus spiritualibus, puta, officio Sacristae, Oeconomii Ecclesiae, Advocati & similia, quae solo jure Ecclesiastico spiritualibus annexa sunt. *c. Salvador. l. 1. q. 3.* Similiter in permutatione beneficiorum Ecclesiasticorum, sine auctoritate superiorum facta. *c. ut. quastum.* Ecclesia enim potuit impermutabilia efficere propter sanctitatem ministerii: quamvis ejusmodi permutatio, cum nihil intercedit temporale non nisi generali quadam ratione Simoniaca censetur. Huic divisioni consonat illa, secundum quam dicuntur quaedam prohibita, quia Simoniaca sunt, & quaedam Simoniaca, quia prohibita. *Glo. in c. ex parte de off. lud. deleg. c. cum pridem de pact. Suar. l. 4. c. 2. & 7. Guterr. l. 2. Cano. q. c. 23. Palud. in 4. dist. 25. q. 4. Duran. dist. eod. q. 5. Henr. Gandau. quodl. 6. q. 26. Less. c. 35. D. 4.* Iterum dividitur Simonia in Mentalem. Conventionalem, & realem. Mentalis consistit in proposito mentis seu intentione, qua cōferens alicui ex. g. beneficium Ecclesiasticum intendit illum obligare ad reddendum aliquid temporale: vel è contra sine ullo pacto: ut si des Episcopo pecuniam, vel eidem servias eorantissimo, ut pro illa pecunia aut obsequio in mercedem tibi det beneficium, idque Episcopus re ipsa contulerit nullo tamen explicitè vel implicitè pacto interveniente. Conventionalis habet pactum quomodocunque conceptum, sine executione tamen saltè utrimq; facta. Quod duobus modis accidit. 1. si tantummodo initum sit pactum absque ulteriori progressu ad traditionem rei ex alterutra parte: & haec vocatur *purè conventionalis*. 2. si una pars dederit pecuniam, & altera

Et alio modo tradiderit rem spiritualem vel è contra; & hæc vocatur *Conventionalis simonia* quia constat partim reali, partim conventionali. Huc pertinet ea, quam appellant *Confidentia*, qua quis pactum inicit cum eo, cui dat, vel procurat beneficium eligendo, presentando, postulando, rogando in favorem, instituendo, confirmando commendando vel alia ratione, ut is qui beneficium accepturus est, illud ipsum sibi procuranti, vel alteri, puta, nepoti suo cum fratribus, vel eorum portione aliqua cedat. Et contra hanc lata est *Constitutio Pii IV. Anno 1564. & duplex Pii V. prior An. 1568.* altera sequenti edita, de quibus *Flaminius Parisius* insignem commentarium vulgavit. Quatuor modos *Simonie confidentia*. V. ap. *Less. l. cit. D. 17.* Denique realis illa appellatur, in qua utrimque, quod pacto promissum est opere ipso completur, si non omnimodè, saltem inchoatim, puta, beneficii collatione facta, & parte pretii exhibita. *Cajetan. Less. l. cit. Dub. 6. Valent. D. sp. 6. q. 16. Navar. c. 23. nu. 10. Azor 111. l. 12. c. 2. Tolet. l. 5. c. 86. Sanchez l. 2. Confil. cap. 3. Dub. 106. Escobar. tract. 6. Exam. 2. c. 2.*

III. Dividitur etiam ratione pretii. Aliud enim est munus à manu, aliud à lingua, aliud ab obsequio. Munus à manu pecunia est: munus à lingua favor: munus ab obsequio subjectio indebitè impensa. Quocirca vocabulum. Munus non significat hic gratuitum donum, sed potius gravamen, aut debitum justitiæ commutativæ. In quo sensu non raro accipitur etiam in Jure Civili, ut constat ex *ff. de munerib. & honorib. Angel. V. Simonia. §. 5. num. 1.*

DIXI, munus à manu pecuniam esse intellige, largiore modo, quicquid æstimari pretio potest, sive res mobilis, sive immobilis sit: item remissio debiti, dilatio solutionis, & mutui datio. *c. 1. de testib. Nav. c. 23. num. 101.* Munus à lingua extendit se ad encomia, laudes, adulationes, preces, quæ adhibentur ex pacto tacito, vel expresso. *Abb. in c. suam. num. 3. de ata. & qual. ordin. Cajet. V. Simonia c. fin. Videri velet. de Simonia.* Munus ab obsequio comprehendit quæcunque opera, & servitia alicui præstita, vel præstanda, cum obligatione conferendi beneficium Ecclesiasticum, vel aliquam aliam rem spiritualem, aut spirituali connexam, ut si famuli partes suscipias, & ministros Episcopopo alicui eo fine, ut præbendam aliquam consequaris. *c. cum essent. de Simonia Abb. ibi num. 5. Adrianus quodl. 9. art. 2.* Hinc sequitur non esse *Simoniacum*, qui alicui Prælato gratis servit, cum spe illi favore consequendi aliquando officium aliquod, vel beneficium: ut neque Episcopum, qui propter ejusmodi gratuita servitia gratitudinis causa promovet illum, commendat, vel proponit ad dignitatem vel præbendam consequendam, modo absit pactum implicitum. *Gloss. in c. cum essent. V. promiserat Angel. §. 5. num. 1. Sim. num. 16. Armilla num. 4. Reginald. l. 23. c. 22. num. 139. & seq. Less. c. 35. Dub. 20. Arragonum in 22. q. 100 art. 5. Concl. 6. Tolet. l. 5. c. 29. Laym. l. 4. tract. 10. c. ult. §. 3. Tann. D. 5. q. 2. D. 3. num. 64.* Aliqui etiam dividunt in veram, & præsumptam; quod locum habet tam in ea, quæ contra Jus divinum, & quæ contra Jus Ecclesiasticum est. *Tanner. III. D. 5. q. 3. 31.*

IV. Ad vitandam prolixitatem, & innumeras

numeras quaestiones seruiunt sequentes
 regula. 1. Res pure spiritualis nullo modo emi, aut vendi potest. Patet ex *Matth. 10. v. 8.* Gratis accepistis, gratis date, &c. *Gratia 1. quest. 1. 2.* Mixta ex spirituali, & corporali res, qua spiritualis est, quamvis modice, non nisi Simoniace venditur. Si autem vendatur, quatenus corporalis est, propter consecrationem augeri pretium non debet. *Navyarr. c. 23. num. 99. 3.* Nulla res ex spirituali & corporali mixta emi aut vendi potest absolute, si spirituale in ea sit principale, & corporale sit accessorium: prout labor corporalis accessorius est celebrationi Missae, praedicationi, & collationi ordinum. *Cajetan. in Summ. hoc tit. Lessius c. 35. Dub. 8. 4.* Si contra corporale sit primarium, & spirituale accessorium, ut in sacris vasis contingit, vendi absolute potest, nisi iure positivo prohibeatur. Utriusque regulae vis innititur *Reg. Iuris 42. in 6. Accessorium naturam sequi convenit principali, de qua V. Dynum, Vivianum, & Barbos. 5.* Eorum, qui spiritualia administrant, stipendium, Simonia vacat. Dignus enim est operarius cibo suo. *Matth. 10. vers. 10. 1. ad Timoth. 5. vers. 8. & gregis pastor de lacte illius manducat. 1. Corinth. 9. vers. 7.* Unde *S. August.* Accipiant inquit sustentationem necessitatis a populo, & mercedem dispensationis a domino. *V. Cajet. in Summ. & Tann. D. 5. q. 8. Dub. 3. num. 68.* Neque excludendi sunt aliunde locupletes, quamvis enim periculum sit, ne nimia cupiditate peccent, digni sunt velut operarii mercede sua. *con. Sotum l. 9. quest. 6. art. 1. Arragonus 22. quest. 100. art. 2. 6.* Quamvis pro ministerio, vel actione spirituali, cuiusmodi est administratio

Sacramentorum divini verbi praedicationis, & simil. locare per se operam suam non licet, licet tamen per accidens propter conjunctam molestiam, & laborem. *Palavicinus l. 4. de Iustit. c. 8. n. 78.* Nam relinquere propterea aliam occupationem sibi commodam, iter facere, legere, scribere, & similia pretio aestimabilia sunt: quod etiam Ecclesiae consuetudo probat legentibus Missam, & concionantibus certum solarium exhibens. Quamobrem hoc loco valet distinctio laboris intrinseci *n. 1. indicata. 7.* In illis, quae principaliter corporalia sunt, ut officium Sacerdotis, Judicis, advocati Ecclesiastici Doctoris Theologi, & similibus nullum Simoniae Juris divini periculum est. Quamvis enim qualemcumque relationem ad spiritualia habeant, longo intervallo id, quod non spirituale est, praeponderat. *Victor. Rel. de Simo. Cajet. in Summa. Angel. n. 6. Fab. n. 16. Armilla n. 2. Arragonus in 22. q. 100. art. 2. Reginald. l. 23. cap. num. 1. 7. & 136. Gabr. in Cano. Lect. 28. Emm. Sa. num. 2. Less. l. citato. Tanner III. Disp. 5. q. 8. Dub. 2. num. 49. & sequ. Toletus l. 5. c. 87. n. 4. & 5. Barb. in c. sicut Episcopum 1. q. 2. & c. si quis objecerit quest. 3.*

V. Quod Simoniacorum poenas attinet, illud constat, mentali Simoniae nullam constitutam esse. *c. ult. de Simonia ubi Barb. ad illa verba. Et ad significationes.* Hic textus probat Simoniacum mentalem non teneri ad resignationem, aut restitutionem, ut *S. Thom. docet 22. q. 100. art. 6. Cajet. Sily. Less. l. cit. Dub. 23. & alii in V. Simonia. 2.* nec pure conventionali, & non completae, sed confidentiali tantum. Canones enim ubi de censuris loquuntur, dationem, acceptionem, ordinationem,

aliam verealem executionem exprimit. *Extrav. l. 1. & 2. de Simo. & alibi. 3.* Communis DD. sententia est, Simoniam, quæ rei corporalis, & spiritualis traditione completa est, pœnam mereri; dubitant verò de ea, quæ completa est traditione rei spiritualis nondum soluto pretio. *V. Comit. l. 4. q. 6.* Censeo aliam hujus rationem esse, & pœnam non mereri, tum quia pœnas non extendere, sed astringere convenit, præsertim tam graves, tum quia multi, & magis Juris interpretes ita sentiunt. *Covar. in Reg peccatum par. 2. §. 8. Binsf. in Rubr. de Simo notab. 15. obs. 3. Vgolinus tab. 3. c. 5. Arin. V. Simo. n. 4. Less. c. 35. Dub. 27. Pet. Nav. l. 2. de restit. c. 2. n. 428. 4.* Sola Simoniam, quæ committitur in ingressu religionis, ordine, & beneficio, juris pœnas ipso facto incurrit, uti tradunt *Sily. q. 19. Cajet. c. 72. Nav. c. 23. n. 111. v. 6. Binsf. in Rubr. de Simo notab. 15. obs. 5. Suar. c. 55. n. 5. Less. Dub. 23. in it. Laym. l. 4. tit. 10. c. ult. §. 7. n. 69. Tann. D. 5. q. 8. d. 1. 4. n. 83. & n. 100. Sanchez. l. 2. conf. c. 3. D. 106.* De his ergò solis loquendo, primò, pro Simoniano Religionis ingressu ab *Vrbano IV.* pœna excommunicationis decreta est tam dantibus, quam accipientibus. *Extrav. 1. de Simo.* Item Conventui, seu Capitulo pœna suspensionis; quarum utraq; Sedi Apostolicæ reservatur. *Roder. III. q. 63. art. 2. & 3.* Si tamen ea Constitutio recepta non est, ut *Less. videtur n. 131.* nulla excommunicatio, nisi pro Simonia commissa in ordine, & beneficio superest. Et quamvis recepta esset, hoc tempore propter paupertatem monasteriorum facile excusari possent, qui aliquid pro ingressu religionis dant, & accipiunt. itemposito, commissa in ingressu Simoniam esse, nisi sequatur professio nondum est pœnæ locus, propter imperfe-

ctionem actus. *Secundò,* quod attinet Simoniam realem, & completam in ordine illi posita est excommunicatio Papæ reservata tam respectu ordinantis, quam ordinati. *Extrav. de Simo.* Quod extendit aliqui ad primam tonsuram, quia cõmuniter loquendo, per eam ordinari dicimur, & in ordine Clericorum constitui. Imò *Nav. l. 5. conf. 59. de Simo. & Avila par. 3. de Censuris. Disp. 5. Ign. Lop. in pract. c. 95. Dub. 9.* Simoniam commissam in reverendis, seu dimissorialibus literis eodem referunt, quia videlicet instrumenta, & prævia dispositiones ad collationem ordinum sunt. Præterea ordinans incurrit suspensionem Juris à collatione omnium ordinum per triennium spectato jure antiquo. *c. pan. de Simo.* Ulterius per Bullam *Sixti V.* editam contra malè promovetes & promotos suspensus est à collatione quorumcunq; ordinum, atq; ad eò ipsius tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium. Denique interdicitur illis ingressus Ecclesiæ, & reservantur hæc censuræ Sedi Apostolicæ quamvis Simonia occulta foret. Ordinatus verò Simoniacè incurrit suspensionem ab ordinibus non tantum, quos malè suscepit, sed etiam omnibus simpliciter. *c. 2. de Simo. Abb. Sily. Avila Suar. V. D. 31. Sect. 4. n. 33. Less. D. 13. n. 135. Tertio,* qui Simoniam realem completam dato & accepto pretio in beneficiis commisit, eligendo, presentando, cõfirmando, aut instituendo, excommunicationem Sedi Apost. reservatam incurrit, juxta tenorē *Extrav. 2. de Simo.* Sed nomen beneficii strictè accipiendum est, ut non comprehendat pensiones, & vicarias temporales. *Az. III. l. 12. c. 21. Ign. Lop. in pract. c. 95.* Præterea omnis Simoniacè facta e-

lectio.

lectio, presentatio, confirmatio, collatio, & quavis alia dispositio ad dignitatē, personarum, officium Ecclesiasticum, aut aliud quodvis beneficiū irrita est, nullumque jus per eam acquiritur, neque provisorius fructus suos facit, sed ad eorum omnium restitutionē sub animarū suarū periculo obligatus est. *Extrav. 2. c. Matth. de Simo. Fran. Leo pa. 2. c. 17.* Prædicta omnia etiam de regularibus officiis & beneficiis intelligenda sunt, puta Generalatus, Prioratus, & sim. exceptis temporalibus. Custodis, Syndici, & sim. *Suar. l. 4. de Simo. c. 57. n. 22. & 47. Bonac. to. 1. p. 715. & al.* Nec prodest ignorantia ejus, qui Simoniacē eligitur vel instituitur, quod minus irrita sint acta. *Ab. c. pen. de el. A7. III l. 12. c. 21. q. 7.* Excipe 1. nisi aliquis in fraudem eligendi vel instituendi ignorante ipso pecuniā largiatur, ut illū inhabilē reddat. Non enim convenit, ut hæc hominis malitiosi fraus innocenti oblit. *c. nobis fuit de Simo.* Excipe 2. si electus aut institutus expressē contradixit, & prohibuit, ne Simoniacæ largitio, vel acceptio interveniret, quæ nihilominus contra voluntatē & scientiā ipsius facta est. Quid verò si factā postulatā habeat? non infirmari propterea collationē ante Judicis sententiā, quæ semel absolutē & validē peracta fuit, probabile est. Neque si Simonia commissa est in confirmatione, propterea electio benè facta irritatur. *Nam. Conf. 10. de Simo. n. 4. Adr. quodl. 9. art. 3. Zer. par. 2. v. Simo. n. 8. Piafec. par. 2. c. 4. de Simo. sua. c. 58. n. 7. Less. c. 35. Dub. 25. n. 144. Val. D. 6. q. 16. pun. 6. Laym. l. 4. tr. 10. c. ult. §. 7. n. 73. Regi. l. 23. c. 12. Tol. l. 5. c. 93.* Quartò qui beneficiū Simoniacē obtinet, per Judicem causa cognita privandus est. *c. presb. 1. q. 1.* Et probabile est non idè ad alia beneficia obtinenda inhabilē esse.

Navar. conf. 91. & 92. Suar. c. 58. et. fin. n. 18. Bulla Pii V. cum primum recepta sit.

§. IV.

Satisfit Dubiis de Simoniâ.

DUB. 1. An Simonia jure naturali divino prohibita sit.

R. Etsi. Primò enim res spiritalis supernaturalis non est materia idonea emptioni & venditioni, cum nullū illi æquale pretium reperitur. Unde Salomon de sapientia *Prov. 3. v. 15.* dicit, pretiosior est cunctis opibus; & omnia, quæ desiderantur, huic non valent comparari. 2. bonorum spiritaliū homo nec dominus est, nec esse potest. Ac proinde vendere non potest. Ipsi certè Prælati Ecclesiarum ab Apostolo dispensatores (nō domini) appellantur *ad Cor. 4. v. 1.* Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum DEI. 3. Venditio repugnat rerū spiritaliū origini, quæ ex gratuita DEI voluntate proveniunt. Unde Dominus *Matth. 10. v. 9.* *Gratis accepistis, gratis date.* Has *S. Tho. 22. q. 100. a. 1.* rationes postquā oppugnavit *Suar. l. 4. de Sim. c. 2. n. 7.* Optimas vocat, & quibus cuncti DD. utantur. Supponūt autē ordinē rerū supernaturaliū fide cognitū, quo admissio cōnaturalis illi Jus est dona spiritalia nec emere, nec vendere. Hinc sequitur etiam in lege naturæ Simonix locum fuisse. Habuerunt enim tunc sacrificia, & oblationes quarū aliquid qui mercij loco venale proposuisset eodem tū Simonē Magō crimine se inquinasset existimans donum DEI pecunia possidere posse *Act. 8. v. 20.* De lege Mosaiica minus dubii est, in qua prophetiæ donum, & tot sacrificiorum genera, ac cæremoniæ fuerunt. Et constat *Giezi l. 4. Reg. c. 5. & Jeroboam 3.*

Lll 2

Rego